

Grundtvigs skolesyn

Mange grundtvigske friskoler har det til fælles, at de holder morgensang og fællestimer med fortælling.

I en meget sammentrængt form kan Grundtvigs pædagogiske syn samles i nedenstående punkter:

1. Skolens undervisning skal være livsoplysning

Det betyder, at undervisningen skal sigte på elevernes liv her og nu – og ikke på et fremtidigt erhverv eller en fremtidig uddannelse. Det er hele hensigten, at eleverne gennem undervisningen skal blive klogere på, hvad der er meningen med deres liv. Gennem oplysning (for den enkelte og for generationerne) skal gåden om menneskelivet ganske langsomt klares (=opklares), mente Grundtvig.

2. Skolens undervisning skal sigte på det hele menneske

På Grundtvigs tid var undervisningen i skolen præget af den katekistiske metode, dvs. den metode hvor børnene lærte bestemte svar udenad, som skulle gengives ordret, når læreren spurgte. Denne metode i børneskolen – og i øvrigt også den pensum- og eksamensrettede undervisning, som foregik i latinskolen (=gymnasiet) og den lærde skole (=universitetet) tilgodeså kun forstanden. Overfor det ville Grundtvig have en skole, som vægtede fantasien og følelserne, så de kunne holde forstanden på plads. Og skolen skulle vægte såvel kroppen som ånden.

3. Skolens undervisning skal vægte det levende ord

Det betyder bogstaveligt, at samtalen skal have størst plads. Dengang som nu var bogen det vigtigste middel i undervisningen. Grundtvig ville erstatte bogen med det talte ord og med erfaringen. Kun det erfarede kan blive til sand lærdom. "Livet kommer før oplysningen", mente han.

4. Skolens undervisning skal være historisk-poetisk

I sin korte udlægning betyder det, at undervisningen skal give dig kendskab til den historie, som du har fælles med andre (det historiske) og animere dig til at finde ind til dine drømme og forhåbninger om livet (det poetiske). Det kan ikke mindst myterne og poesien hjælpe dig til. Den historisk/poetiske dimension giver dig forståelse for, hvordan du er en del af fællesskabet og kun kan blive dig selv gennem det.

5. Skolen skal være en levende vekselvirkning

Måske det mest centrale pædagogiske begreb hos Grundtvig. Den levende vekselvirkning skal bl.a. give sig udtryk i samværet mellem lærer og elev. Lærer og elev skal lære af hinanden. De er ligeværdige, når det drejer sig om at blive klog på livet.

6. Skolen skal oplyse og oplive

Skolen skal selvfølgelig oplyse, dvs. give kundskaber og færdigheder, men den skal gøre det så eleverne samtidig oplives. For Grundtvig betyder det, at eleverne får glæde ved at leve livet, som det er nu, for derigennem at få mod til at forandre det, der skal forandres.

Af Thorstein Balle, tidligere forstander på Den Frie Lærerskole i Ollerup